

Міністерство освіти і науки України
Ministry of Education and Science of Ukraine
Департамент освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації (Одеса, Україна)
Department of Education and Science of Odesa Regional State Administration (Odesa, Ukraine)
КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» (Одеса, Україна)
Odessa Regional Academy of In-Service Education (Odesa, Ukraine)
Університет Масарика (Брно, Чехія)
Masaryk University (Brno, Czech Republic)
Шуменський університет Костянтина Преславського (Шумен, Болгарія)
Konstantin Preslavsky University of Shumen (Shumen, Bulgaria)
Тетовський університет (Тетово, Північна Македонія)
University of Tetovo (Tetovo, North Macedonia)
АМО - Асоціація з міжнародних питань (Прага, Чехія)
AMO - Association for International Affairs (Prague, Czech Republic)
Варшавський центр освітніх і соціальних інновацій та навчання (Варшава, Польща)
Warsaw Center for Educational and Social Innovation and Training (Warsaw, Poland)

**ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕДАГОГА:
МЕТОДОЛОГІЯ, ТЕОРІЯ, МЕТОДИКА, ПРАКТИКА**
**PROFESSIONAL COMPETENCE OF A TEACHER:
METHODOLOGY, THEORY, TECHNIQUE, PRACTICE**

Матеріали
II Міжнародної науково-практичної конференції
Materials
of the II International Scientific and Practical Conference

7 листопада 2025 року
November 7, 2025

ОДЕСА
ODESA
2025

УДК 37.09.2
П24

*Рекомендовано до друку та розповсюдження мережею інтернет
Вченою радою КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
(протокол № 8 від 19 листопада 2025 р.)*

Склад редакційної колегії

Задорожна Любов Кирилівна	<i>кандидат філософських наук, ректор КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»</i>
Ягоднікова Вікторія Вікторів	<i>доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної та інноваційної діяльності КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»</i>
Кузнєцова Оксана Володимирівна	<i>кандидат психологічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної та соціокультурної діяльності КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»</i>
Балашенко Інна Валеріївна	<i>кандидат філософських наук, доцент, завідувач кафедри філософії освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»</i>
Гриньова Марія Василівна	<i>доктор філософії у галузі освіти та педагогіки, завідувач відділу міжнародної співпраці та трансферу інновацій КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»</i>
Саснко Людмила Іванівна	<i>кандидат історичних наук, завідувач науково-педагогічної бібліотеки КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»</i>
Мелешко Валентина Володимирівна	<i>методист відділу інформаційно-ресурсного забезпечення КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»</i>

Матеріали конференції публікуються за оригіналом рукопису, за достовірність і точність фактів, цитат, власних імен, статистичних даних та інших відомостей повну відповідальність несуть їх автори.

П24 Професійна компетентність педагога : методологія, теорія, методика, практика : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 7 листоп., 2025 р. / за заг. ред. В. В. Ягоднікової. 301 с.

У збірнику представлені матеріали доповідей учасників II Міжнародної науково-практичної конференції «Професійна компетентність педагога: методологія, теорія, методика, практика», що розкривають теоретико-методологічні засади, позитивні міжнародні та національні практики розвитку і трансформації професійної компетентності педагога в реаліях сьогодення.

Видання буде корисним для керівників, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладів освіти, наукових установ, здобувачів вищої освіти, а також громадських діячів та експертів у галузі освіти.

УДК 37.09.2

УДК 37.09.2
П24

*Рекомендовано до друку та розповсюдження мережею інтернет
 Вченою радою КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
 (протокол № 8 від 19 листопада 2025 р.)*

Склад редакційної колегії

Задорожна Любов Кирилівна	<i>кандидат філософських наук, ректор КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»</i>
Ягоднікова Вікторія Вікторів	<i>доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної та інноваційної діяльності КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»</i>
Кузнєцова Оксана Володимирівна	<i>кандидат психологічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної та соціокультурної діяльності КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»</i>
Балашенко Інна Валеріївна	<i>кандидат філософських наук, доцент, завідувач кафедри філософії освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»</i>
Гриньова Марія Василівна	<i>доктор філософії у галузі освіти та педагогіки, завідувач відділу міжнародної співпраці та трансферу інновацій КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»</i>
Саснко Людмила Іванівна	<i>кандидат історичних наук, завідувач науково-педагогічної бібліотеки КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»</i>
Мелешко Валентина Володимирівна	<i>методист відділу інформаційно-ресурсного забезпечення КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»</i>

Матеріали конференції публікуються за оригіналом рукопису, за достовірність і точність фактів, цитат, власних імен, статистичних даних та інших відомостей повну відповідальність несуть їх автори.

П24 Професійна компетентність педагога : методологія, теорія, методика, практика : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 7 листоп., 2025 р. / за заг. ред. В. В. Ягоднікової. 301 с.

У збірнику представлені матеріали доповідей учасників II Міжнародної науково-практичної конференції «Професійна компетентність педагога: методологія, теорія, методика, практика», що розкривають теоретико-методологічні засади, позитивні міжнародні та національні практики розвитку і трансформації професійної компетентності педагога в реаліях сьогодення.

Видання буде корисним для керівників, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладів освіти, наукових установ, здобувачів вищої освіти, а також громадських діячів та експертів у галузі освіти.

УДК 37.09.2

II Міжнародна науково-практична конференція «Професійна компетентність педагога: методологія, теорія, методика, практика»
II International Scientific and Practical Conference «Professional competence of a teacher: methodology, theory, technique, practice»

Zdenka Vagnerova. Developing the Professional Competence of Displaced Ukrainian Teachers in the Czech Republic

Зденка Вагнерова. Розвиток професійної компетентності переміщених українських учителів у Чеській Республіці 201

Victoria Hron, Nataliia Yeremeieva. Cognitively Oriented Technologies of Teaching a Foreign Language: The Method of Catechesis and Heuristic Conversation

Грон Вікторія Віталіївна, Єремеева Наталія Федорівна. Когнітивно орієнтовані технології викладання іноземної мови: метод катехези та евристичної конверсії 204

Жогло Володимир Миколайович, Усачов Дмитро Володимирович. Фізична підготовка як складова професійної компетентності викладача спеціальних дисциплін в умовах сучасних викликів.

Volodymyr Zhoglo, Dmytro Usachov. Physical Training as a Component of the Professional Competence of a Teacher of Special Disciplines Under Modern Challenges 206

Журова Олена Вячеславівна. Педагог як носій стабільності, безпеки та внутрішнього ресурсу

Olena Zhurova. The Teacher as a Bearer of Stability, Security, and Internal Resource 208

Заварова Наталія Володимирівна, Бальбуза Олена Миколаївна. Соціально-педагогічний потенціал прикладного аналізу поведінки (АВА) у формуванні інклюзивного освітнього середовища

Nataliia Zavarova, Olena Balbuza. Socio-Pedagogical Potential of Applied Behavior Analysis (ABA) in Developing an Inclusive Educational Environment 211

Задоріна Ольга Миколаївна, Мітельман Ігор Михайлович, Папач Ольга Іванівна. Розвиток предметно-методичної компетентності вчителя математики в дидактичному контексті дистанційних інтелектуальних змагань

Olga Zadorina, Igor Mitelman, Olga Papach. Development of Mathematics Teachers' Subject-Methodological Competence in the Didactic Context of Online Intellectual Competitions 214

Кондратенко Олександр Миколайович, Литвиненко Ольга Олександрівна, Колосков Володимир Юрійович. Навчально-методичне забезпечення викладання освітніх компонентів англійською мовою (розробка та апробація на прикладі освітнього компоненту «Технічна механіка рідини та газу»)

Oleksandr Kondratenko, Olha Lytvynenko, Volodymyr Koloskov. Educational and Methodological Support for Teaching Educational Components in English (Development and Approval on the Example of the Educational Component «Technical Mechanics of Fluid and Gas») 218

Victoria Hron,

Candidate of Historical Sciences (PhD),

Senior Lecturer at the Department of Language Training,

National University of Civil Protection of Ukraine

Cherkasy, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0002-1221-3658>

Nataliia Yereimeieva,

Candidate of Philological Sciences (PhD),

Docent, Associate Professor of Language Training Department,

National University of Civil Protection of Ukraine

Cherkasy, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0002-3691-0298>

COGNITIVELY ORIENTED TECHNOLOGIES OF TEACHING A FOREIGN LANGUAGE: THE METHOD OF CATECHESIS AND HEURISTIC CONVERSATION

Keywords: *education system, society, cognitive abilities, dialogical speech, foreign language.*

Cognitive-oriented technologies in modern pedagogical science are understood as a set of methods for forming cognitive processes of human consciousness, such as memory, attention, information presentation, logical thinking, the ability to make decisions, etc. [1, p. 6]. Given the dialectical dependence of the development of the education system on the demands and needs of society, we should talk about a permanent change in the requirements for both the technologies themselves and the personal qualities of the subject of their use according to the principle: truth is what can be used (a saying attributed to Buddha Shakyamuni). For example, 25–30 years ago, the basis of the didactic toolkit of a high school teacher was reproductive teaching methods. This was due to the general nature of the interaction of the ideological, cultural and social spheres, the presence of a noticeable customary element in the system of social relations, which assigned the teacher the function of one of the main sources of information.

The era of globalization in the context of the development of technical means of storing and processing information flows has led to total changes in the structure of society, including changes in the principles of functioning of the educational sector. From the point of view of teaching methods in school subjects, we are talking about replacing reproductive methods with interactive ones. The basis of the latter is, in fact, dialogic speech.

In a broad sense, the concept of «dialogue» can be considered a synonym for the word «communication». In a narrower sense, namely, in application to the educational process, specialists often use the terms catechetical and heuristic conversation, which are directly related to the general scientific methods of deduction and induction. In the first case, we are talking about moving from stating a general rule to studying specific examples. In the second case, everything is the opposite: the teacher leads his students through the study of individual phenomena and the identification of general patterns based on their example. In particular,

II Міжнародна науково-практична конференція «Професійна компетентність педагога: методологія, теорія, методика, практика»
II International Scientific and Practical Conference «Professional competence of a teacher: methodology, theory, technique, practice»

philologists use these methods to explain the rules for the formation and use of grammatical structures.

It is worth noting here that a truly effective educational conversation should be based, firstly, on the principles of accessibility, and secondly, on the systematicity, integrativity, and continuity of the learning process. This means that each element of the lesson must take into account the previous educational (and sometimes, especially when it comes to people with a low level of training, simply life) experience of the students. The teacher's skill in this case lies in the ability to identify students' basic knowledge, adapt it to the subject being studied, and demonstrate how knowledge can become a tool for acquiring deeper fundamental knowledge. Actually, this is the essence of the method of catechetical and heuristic conversation. Systematic adherence to this approach can ensure high success rates and quality of knowledge in any academic discipline, including a foreign language.

However, while retaining many common components in teaching methodology with other subjects, foreign languages have a number of specific features. We are talking about the very essence of language, which combines the qualities of a universal human phenomenon and a product of various spiritual and cultural formations. «Language is a necessary condition for the thinking of an individual, even when he is alone with himself,» wrote the famous Ukrainian linguist O. Potebnia, «because a concept is formed only by means of verbalization, and without a concept, thinking is impossible. However, in reality, language develops only in society ... because a person understands himself only after testing the intelligibility of his words on people» [2].

The conclusion that follows from the above statement is that learning a foreign language is always an immersion in a new world. Unlike other academic subjects, in practical foreign language classes, students learn to do what they practically do, since language is both the object and the main tool of the learning process.

Thus, the development of an individual's cognitive abilities is carried out through practice in various types of speech activity (reading, speaking, writing, listening) by forming and consolidating knowledge of vocabulary, phonetics, grammar, and, ultimately, is manifested through the development of communicative skills. In turn, the organization of communication (dialogical speech) must necessarily include the development of certain grammatical structures, phonetics and semantics of lexical units of a certain topic, that is, be based on a theoretical basis. Catechetical and heuristic conversation in this context acts as a kind of connecting link between different elements of a single educational process.

References

1. Горошкіна, О. М., Доротюк, В. І., та ін. (2022). *Kompetentnisno oriietovane navchannia: sutnist, formy i metody: navchalnyi posibnyk* [Компетентнісно орієнтоване навчання: сутність, форми і методи: навчальний посібник]. Київ: Педагогічна думка. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/739276/1/>.
2. Потебня, О. (б. д.). *Думка і мова*. Режим доступу: <https://lnk.ua/zeGkg63er>.

Грон Вікторія Віталіївна,

кандидат історичних наук,

старший викладач кафедри мовної підготовки,

Національний університет цивільного захисту України

м. Черкаси, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-1221-3658>

II Міжнародна науково-практична конференція «Професійна компетентність педагога: методологія, теорія, методика, практика»
II International Scientific and Practical Conference «Professional competence of a teacher: methodology, theory, technique, practice»

Haidaienko, Pavlo – *Doctor of Philosophy in Political Science*, Senior Lecturer at the Department of Psychology, Social Work and Inclusive Education, Odessa Regional Academy of In-Service Education, Odesa, Ukraine

Haidarzhy, Oksana – Lecturer, Odesa professional college of trade and economic, Odesa, Ukraine

Havziu-Ismaili, Besa – *Doctor of Science in Education, Professor*, Faculty of Pedagogy, University of Tetovo, Tetovo, North Macedonia

Herasina, Svitlana – *Candidate of Psychological Sciences (PhD)*, Senior Lecturer, Department of Psychology, Hryhorii Skovoroda University in Pereyaslav, Pereyaslav, Ukraine

Honcharova, Olena – *Doctor of Philosophy in Education and Pedagogy*, Methodologist at the Scientific and Methodological Laboratory of Primary Education at the Department of Preschool and Primary Education, Odessa Regional Academy of In-Service Education, Odesa, Ukraine

Hron, Victoria – *Candidate of Historical Sciences (PhD)*, Senior Lecturer at the Department of Language Training, National University of Civil Protection of Ukraine, Cherkasy, Ukraine

Hrynova, Mariia – *Doctor of Philosophy in Education and Pedagogy*, Head of the Department of International Cooperation and Innovation Transfer, Odessa Regional Academy of In-Service Education, Odesa, Ukraine

Hudanych, Nataliia – Teacher of the Department of Preschool Education, The state institution «South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky», Odesa, Ukraine

Hudimenko, Valeriia – Teacher, Illinivka Institute of General Secondary Education with Advanced Studies of Foreign Languages, Illinivka Village Council, Kramatorsk District, Donetsk Region, Illinivka, Ukraine

Kaprovsk, Olena – Deputy Director for Educational Work, Teacher of English, Starokostiantyniv Secondary School I-III degrees №8 of the Starokostiantyniv City Council of the Khmelnytskyi Region, Starokostiantyniv, Ukraine

Koloskov, Volodymyr – *Candidate of Technical Sciences (PhD)*, Docent, Acting Head of the University's Research and Innovation Center, Professor of the Department of State Supervision in the Field of Fire and Technogenic Safety Educational and Scientific Institute of Fire and Technogenic Safety, National University of Civil Protection of Ukraine, Cherkasy, Ukraine